

Vanhusneuvoston kommentit IKI2035 -ikäihmisten palvelujen kehittämisohjelmaluonnokseen

Pirkanmaalla on hyvät lähtökohdat palvelujen järjestämiseen, koska maakunta on kehittyvä kasvualue, jossa on paljon toimivaa elinkeinoelämää sekä monipuolinen koulutusverkosto. Tavoitteena on toiminnallisesti ja taloudellisesti kestävä palvelurakenne. Keskiössä on asumiseen ja kotona olemiseen liittyvät arjen palvelut, ylipäättään selviytyminen omasta arjesta. Jokainen haluaa ennustettavan ja turvallisen sekä viihtyisän ympäristön itselleen. Vanha ihminen kokee tämän tarpeen korostuneempana kuin nuorempi, koska hänen elämänpiirinsä on yleensä kapeutunut työelämän loputtua ja mahdollisesti oman toimintavalmiuden huonotessa. Me vanhusneuvoston jäsenet olemme kokemusasiantuntijoita ja edustamme vanhenevaa ihmistä, emme palvelutuotantoa.

1. Neuvonnan, ohjauksen ja ennaltaehkäisevien palvelujen vahvistaminen

- Pirha:n Lähitorin tulee tarjota tietoa palveluista, palveluohjausta ja ikäihmisten hyvinvointia tukevaa toimintaa asukkaana omalla alueella. Lähitoritoiminta tulee rakentaa yhteistyössä kuntien, järjestöjen ja muiden toimijoiden kanssa, jotta saavutetaan myös ne ikäihmiset, jotka eivät vielä ole sosiaali- ja terveystieteiden piirissä. Ehkäistään yksinäisyyttä ja lisätään yhteisöllisyyttä. Lähitoritoiminnan pitää jalkautua kunnan eri osiin, liikkuvana toimintana.
- Asukkaana tulee saada tarpeensa mukaiset, selkeät ohjeet ja palvelupolku Lähitorilta alkaen.
- Vahva panostaminen ennalta ehkäisevään toimintaan, erityisesti ikääntyneiden liikuntaan, yhdessä kuntien ja järjestöjen kanssa. Kuntien vanhusneuvostojen yhteistyökumppanuus terveyden ja hyvinvoinnin edistäjänä ja edunvalvojana on tärkeä.
- Etsivää vanhustyötä tulee lisätä koko Pirkanmaan kattavaksi yhteistyössä järjestöjen, kuntien ja seurakunnan kanssa. Tulee järjestää kuntakohtaisesti matalan kynnyksen toimintaa, sosiaalista tukea ja palveluja, jotta löydetään tuen ja avun tarpeessa olevia ikääntyneitä ihmisiä oikea-aikaisesti.

2. Kotona asumista tukevien palvelujen vahvistaminen

- Omaishoitajien työtä ja jaksamista tulee arvostaa ja tukea entistä paremmin. Hoitajien vapaapäivät ja lainmukaiset tukipalvelut omaishoitajille varmistettava. Omaishoidon vapaapäivien käyttömahdollisuuksia kehitettävä joustavammaksi. Omaishoidettavan hoito pitää voida järjestää tutussa hoitopaikassa.
- Kotona asumisen tukipalveluita pitää lisätä ja on huomioitava erityisesti ne omaistaan kotona hoitavat, jotka eivät ole virallisesti omaishoitajia.
- Kotihoidon palveluita tulee tukea riittäväillä kuntoutuspalveluilla, kuten kuntoutusjaksoilla ja yksittäisillä kuntosalikäynneillä.
- Kotihoidon tulee huomioida RAI-mittarin tulosten lisäksi arjen kattava hoito- ja palvelutarve.

- Päivätoiminnalla on suuri merkitys ikäihmisten yksinäisyyden vähentämisen kannalta.
3. Asumispalvelujen rakenteen keventäminen

- Ympäri vuorokautinen 24/7 hoiva korvaa laitoshoidon ja samalla kodinomainen oma huone saniteettitiloineen on hyvä parannus nykyiseen edellyttäen, että hoitopaikkojen määrä on riittävä. Jo yksistään muistisairaiden määrä tulee kasvamaan merkittävästi.
- Yhteisöllisen asumisen kehittäminen on välttämätöntä. Tulee luoda mahdollisuudet todellisen yhteisöllisyyden syntymiseen. Yhteisöllisessä asumisessa pitää huolehtia myös yöaikaisesta turvasta ja tuesta riittävän laajuisena.
- Perhehoito tulee nostaa todelliseksi vaihtoehdoksi panostamalla perhehoidon ohjaamiseen, koulutukseen ja markkinointiin. Perhehoitajien määrän lisäämistä tulee tukea.

4. Integraation vahvistaminen yhdyspinnoissa

- Yhteistyö ja yhdyspintojen tarkastelu on erityisen tärkeää. Asukas on sama ihminen, joka asuu kunnassa ja saa sote-palveluita Pirhalta.
- Yhteisöllisen asumisen edellytysten luominen on välttämätöntä. Aktiivinen yhteistyö ja kehittäminen mm. kuntien ja rakentajien kanssa, jotta yhteisölliseen asumiseen soveltuvia tiloja saadaan eri puolille Pirkanmaata. Rakentamishankkeiden aikaansaaminen edellyttää sitä, että hyvinvointialue sitoutuu tilojen vuokraamiseen.
- Lähitoritoiminnan ja riittävien kuljetuspalveluiden järjestämisessä tarvitaan yhteistyötä kuntien ja kolmannen sektorin sekä yksityisten palvelutuottajien kanssa.
- Hyvinvointialueen järjestämän kuntouttavan päivätoiminnan lisäksi tarvitaan ennaltaehkäisevää päivätoimintaa, jonka järjestämisessä tarvitaan kuntien ja järjestöjen panosta.

5. Vaikuttavat teknologiaratkaisut

- Teknologian ratkaisujen tulee lisätä ikäihmisen hyvinvointia ja samalla voidaan mahdollisesti vapauttaa hoitajaresurssia. Digipalveluilla ei kuitenkaan voida korvata ihmisen tekemää hoitotyötä.
- Teknologiaratkaisut tulee suunnitella käyttäjälähtöisesti. Ikäihmisten tulee saada riittävä tuki ja motivointi digipalveluiden ja teknologian käyttöön. Ohjausta ja neuvontaa tulee saada kuntien järjestämänä ja yhteistyössä järjestöjen kanssa.